

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

□ «Ceiruleiti» lieliski uzņēma Itālijā, bet skolēnu jaunrades centra pulciņu darba organizatore par šī brauciena organizēšanu saņem savas direktores rājienu...

2. lappusē

PASTĀVĒS, KAS PĀRVĒRTĪSIES

Šis mūsu lielā dzelnieka un domātāja Jāņa Raiņa atzinums ienāca prātā jaunā gada pirmajā darba dienā Preiļu siera rūpnīcā. Direktora kabinetā uz ražošanas apspriedi bija sanākuši cehu un dienestu vadītāji, inženiertehniskie darbinieki. Pēc panākumu un veselības novēlējumiem, kā to prasa tradīcija, visi atskatījās uz aizvadīto gadu, kas rūpnīcai bija 20. jubilejas gads, un mēģināja pavērt šī gada priekškaru. Pēc lietišķas domu apmaiņas visi piekrita vienam atzinumam: turpmāk rūpnīcā varēs palikt tikai tie, kuri neželos savas pūles un uzdevumu risināšanai pieies radoši.

Kad ļaudis bija izklīduši pa savām darba vietām, uz brīdi palūdzu uzkavēties direktoru Viktoru Solovjovu un atbildēt uz dažiem jautājumiem. Tie sākās ar dzirdēto ražošanas rādītāju par aizvadīto gadu komentāru un beidzās ar informāciju par jauno piena pārveidatājas autostaciju rindām pagalmā.

Tāpat 1992. gadā saražotas 1523 tonnas sviesta, 2190 tonnas siera un 435 tonnas piena cukura, kas, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir attiecīgi tikai 61, 60 un 55 procenti. Tas tāpēc, ka samezgloties ekonomiskā situācija, samazinājies piena piegāde gan no Preiļu, gan citiem rajoniem. Sarežģījumi rūpnīcai bija arī apgādē ar enerģētiskajiem un materiālajiem resursiem.

Lai varētu izdzīvot, kolektīvam nācīs daudz pastrādāt, likot lietā visu enerģiju un pieredzi. Līdz ar to, kā te atzīst, ieguvums tomēr nav slikts — siera rūpnīca pastāv un ražo, ir izveidota bāze darbam šajā gadā. Vēl joprojām nav stabilizēta norēķināšanās ar piena piegādātājiem, jo grūti realizēt rūpnīcas ražojumus un nav naudas. Situācija manāmi sākusi uzlaboties

decembrī, janvārī tendence saglabājas.

Siera realizēšanai partneri atrasti Dānijā un Holandē, uz šīm valstīm aizsūtīts pa konteineram (20 tonnas) Čedera siera, viens tāds aizceļojis arī pāri okeānam uz ASV, vēl viens uz Maķedoniju. Kopā Rietumu patērētājiem nosūtītas 240 tonnas siera. Nu jāsāk ienākt valūtai, ap 15. janvārī sagaidāms, ka uzņēmuma kontā, pārreķinot pēc kursa Latvijas rubļos, tās būs 47 miljoni. Visi tiks atvēlēti parādu par piena sagādi segšanai. Apmēram tikpat daudz siera tiek gatavots uz šīm adresēm sūtīt janvārī.

Reizē ar, tā sakot, skatīšanos uz Rietumiem, acis te vērs arī Austrumu virzienā — uz NVS, kur salīdzinājumā ar Latviju ražošanas un tehniskās nozīmes priekšmeti un rīki ir gandrīz līdzīgi cenās, toties produkcijai divas reizes lielākas. Piemēram, ar Krieviju izdevīgi atstāt barterdarījumus. Ja vajadzīgos ražošanas un tehniskos līdzekļus pārņem no savas valsts komercstruktūrām, maksā pusotru vai pat divas reizes lielākas cenas, tālab izdevīgāk to visu iegādāties uz vietas NVS zemēs.

Aizvadītajā mēnesī tur iepirkts 15 piena autostacijas, desmit no tām atstātas savas autosaimniecības atjaunošanai, bet pārējās par zemākām cenām kā citi pārdo. Iegādāti 30 traktori T-25, šīs mašīnas pienāks janvārī un gandrīz visas pārdošas tepat rajonā — zemiņiem un citiem, tāpat par zemāku nekā citur cenu.

Savām vajadzībām sarūpēti trīs vagoni gofrētā kartona un divi vagoni sviesta iepakojšanas taras, kas nāk no Volgogradas, — tas kādreiz bija liels deficīts, nereti pat dienas desmit bija jāstāvē ražošanai, kamēr izdevās atrast mūsu pašu valsti. Tagad ir rezerve, likti

pamati nepārtrauktam darbam.

Izmantojot tehnoloģiskajos procesos pāri paliekošo ūdeni un siltumu, tāpat dodot iespēju strādāt cilvēkiem, kuri izbrīvējas ražošanas sašaurināšanās dēļ, bet no kuriem rūpnīca tomēr negrib šķirties pavisam, jo cer, ka grūtības ir pārējošas, ka ar vasaras atnākšanu piena sagāde palielināsies, kā arī citas iespējas, te iedibina līdz šim nebijušas palīgražošanas veidus. Piemēram, tā ir apģērbu mazgāšana pēc kaimiņuzņēmumu pasūtījuma, kas pērn deva 120000 rubļu ienākumu, elektrodzinēju tinumu pārlīšana, ko izdara izbrīvējušies speciālisti un jau izpildījuši divu organizāciju pasūtījumus. Siltumnieku darbinieces izgatavo sēru vainagus. Kā ieminējās direktors, tad šo uzskaitījumu tuvākajā laikā varēšot papildināt vēl ar ko jaunu. Piemēram, pārdošas minerālmēslojumu zemiņiem.

Līdzekļu taupīšanas algām nolūkā lielākā daļā inženiertehnisko darbinieku un palīgražošanas strādnieku darba nedēļa ir četru dienu gārumā un viņi strādā pēc tā dēvētā slidošā grafika, — pastāstīja direktors.

Drīz, jau janvāra pirmajā pusē, siera rūpnīca sāks jaunu līgumu slēgšanu ar piena ražotājiem, ar katru individuāli. Šajā laikā no savas puses tā nolēmusi izvirzīt jautājumu par piensaimniecības sabiedrību atjaunošanu rajonā un jaunu dibināšanu, piedāvājot gan materiālu, gan teorētisko atbalstu.

Sarunas noslēgumā V. Solovjovs teica:

— Šobrīd rūpnīcas uzturēšanai vajadzīgi milzu līdzekļi, bet vēl lielāki tās rekonstrukcijai, bet bez tāda uzņēmuma nevar iztikt.

Mums cits nekā neatliek, kā pārvarēt krīzi. Privatizēšanas jautājums pašlaik nav nopietns.

Antons Rancāns

SADALĪTIES, LAI APVIENOTOS

Aizvadītā gada nogalē valsts uzņēmums «Lauktehnika», saņēmis norādījumus par privatizēšanos, saskaņā ar kuriem par paju biedriem var būt darbinieki, kas uzņēmumā nostrādājuši vismaz piecus gadus, un viņu mantinieki. Sāka precizēt katru daļu — kvotas.

Jau iepriekš «Lauktehnikā» bija likti pamati vairākām patstāvīgām ražošanas vienībām, sabiedrībām ar ierobežotu atbildību: «Lauku tehnika», kurai ir autokolonna un kas veiks fermu mehānismu tehniskās apkopes; tehniskās apkalpes stacijai ar tehnikas apmaiņas punktu; «Veltris», kas nodarbošies ar metināšanu un nestandarta iekārtu uzstādīšanu, ekspluatāciju, un «Jalija» — galdnieku ceļš ar gateri. Visas tās izvietojušās agrākās ražošanas apvienības «Lauktehnika» teritorijā, gadu gaitā tām radušies stabili savstarpējie sakāri, likti pamati bāzēm, veicot būvniecību un apgādi ar iekārtām, kas ir jāzaglabā un racionāli jāizmanto turpmākā darbībā.

Visās šajās struktūrvienībās demokrātiskā ceļā izraudzīti vadītāji, no kuriem daļa ir apvienības agrākie vidējā posma vadītāji. Viņi pa sevi sapulcinājuši strādāt gribošus un varošus cilvēkus, kuri ar savu godprātīgo attieksmi pret pienākumiem bija iemantojuši autoritāti. Jo tagad, jaunajos apstākļos, vairs nevarēs iet darbā un kaut kā

pavadīt dienu, bet būs jāstrādā, pašiem jāmeklē uzdevumi un jāveic iespējami labāk, lai neatbaidītu klientus. Vārdu sakot — katrai par sevi šim četrām SIA jārupējas par darbu, pasūtījumiem un pašai savi ļaudis jānodrošina ar algu.

Agrāk bija tā, ka neļāva mūsu veidojumam ne nomirt, ne arī bija iespējams dzīvot, — komentē pārvaldnieks Andris Jermolajevs, — Tagad turpretī katras SIA liktenis ir pašu rokās. Pašiem, sākot no vadītāja līdz strādniekam pie viņa vai metināšanas agregāta, jādomā, kā saglabāt klientūru, lai būtu darbs un alga. Tas disciplinē. Sākumā, protams, viegli nav, tomēr visas jaunās vienības stingri nolēmušas pastāvēt. Bailēm no bankrota ir liels spēks, kas, gribot vai negribot, spiež meklēt iespējas noturēties virs ūdens.

1992. gada beigās nestandarta iekārtu ceļš, kurā ir tikai pieci cilvēki, bez darba bija divus mēnešus, iztika no dažiem gadījuma pasūtījumiem, nopelnīja kādus pāris simtus rubļu. Skaidrs, ka tādā veidā nenovērsama izputēšana. Vīri bija spiesti meklēt darbu, kas

izrādījās nepavisam ne nepārvarama barjera. Galdnieki un kokzāģētavas ļaudis, kuri agrāk gaidīja tikai apvienības iekšējos pasūtījumus, tagad iziet ārpus sava žoga, pakalpojumu piedāvā visiem, paši sagādā arī materiālus — iekārtas atļauj paplašināt ražošanu.

Tomēr daudz ir tādū saskares punktu, kuri visām četrām SIA kopīgi. Kādam taču vajag nodarboties ar kadriem, kādam jākontrolē finansu apgrozība, jāuzņemas sagādnieka pienākumi, vēl kādam jārupējas par saražotās produkcijas realizēšanu un daudz par ko citu. Vai blakus strādājošās SIA nevar izraudzīties kopīgus pārvaldes orgānus, apvienot ražošanas uzturēšanas funkcijas, lai katram par sevi nav jādomā par visu, jāatrujas no galvenās ražošanas? Tā reizē ar patstāvības iedibināšanu radās doma par šo atsevišķo SIA asociācijas izveidošanu. Sadalīšanās aizgājušā gada nogalē reizē bija arī pirmais solis uz jaunās sadarbības izveidošanu, kad tiks ievērotas katras daļas intereses.

Jaunais gads nesenaajā valsts uzņēmumā «Lauktehnika» Preiļos ienācis ar plašu pārkarājumu programmu. Izveidotās SIA ne tikai formāli pastāv, bet sāk jau arī apzināties savas patstāvības atbildību, veic pasākumus, kas tām varēs garantēt saglabāšanos.

A. Mežmalis



D. VANAGA

*Svētījot rokas pacēlusi,
sēklinas čiekuros apsegusi,
stāvē mežmalā Egle apsnīgusi...
Tā raugās uz saullēkta pusi.*

*Kāda neredzama Roka,
kas ļaužu likteņus loka,
debesīs Zvaigžņu laternas dedz,
lai mūsu acis gaišāki redz,
ļauņo
un pasaules viltu
pārspēj ar vārduņu siltu:
«Brāļi!»*

*Un mežmalā sakustas Egle...
Mazs izpletnītis no čiekura aizlido klusi
uz gaidās sastingušās zemes pusi,
lai tur uzplauktu
Ticība,
Cerība,
Mīlestība.*

Ja jums salst kājas un par to liek maksāt

Tos, kuru dzīvokļos radiatori regulāri nepārsniedz «vidēji remdenu» temperatūru, varbūt iepriecinās pērnā gada pēdējā valdības sēdē atbalstītais nolikums par kārtību, kādā veicami maksājumi par apkuri gadījumos, ja dzīvoklis netiek apsildīts atbilstīgi noteiktajām normām. Nolikumā paredzēts, ka, ja temperatūra dzīvoklī nepārsniedz plus 15 grādus, tad dzīvokļa iemītnieki var rakstīt iesniegumu nama īpašniekam vai nama sētniekam ar prasību samazināt maksu par apkuri. Iesniegumā ir jānorāda faktiskā temperatūra dzīvoklī, kā arī apstākļi, kādos mērījumi izdarīti — tie ir jāveic 5 minūtes 2 metru attālumā no loga un 1 metra augstumā virs grīdas. Turklāt pirms temperatūras mērīšanas logiem un durvīm jābūt aizvērtiem vismaz vienu stundu, telpās nedrīkst būt caurvējš, visām logu spraugām jābūt noblīvētām un aizlīmētām, bet ventilācijas lūkām jābūt pievērtām (izņemot virtuvi). Jānodrošina arī, lai radiatoru vai citi apkures elementi būtu pilnīgi atsegti.

Šāds iesniegums jāiznes uz vietējo namu pārvaldi (dzīvokļu ekspluatācijas rajonu), bet pēc iesnieguma aizņemšanas jāgaida no namu pārvaldes atbilde, kurā pavēstīts par apkures maksas samazi-

nāšanu. Tiesa, jāņem vērā, ka to, tieši par cik jāsamazina maksa par apkuri, izskata katrā gadījumā atsevišķi. Taču, ja DzER vadība uz šo iesniegumu nereagē un maksa par apkuri vispār netiek samazināta, tad jāraksta sūdzība vietējai pašvaldībai. Līdzīgi noteikumi attiecas arī uz siltā ūdens apgādi. — ja dzīvoklī no krāna tekošā siltā ūdens temperatūra sistemātiski (vairākas reizes?) ir zemāka par 40 grādiem, tad patērētājs var prasīt maksas samazināšanu. Turklāt siltā ūdens piegādātājam laikus jāinformē iedzīvotāji, kurās dienās (ja nepieciešams, pat kurās stundās) būs siltā ūdens.

Vēl valdības sēdē nolēmts pārtraukt krāsaino metālu eksportu no Latvijas uz laiku līdz trim mēnešiem sakarā ar to, ka valstī turpinās šo metālu zādības. Arī iepirkt krāsainos metālus valdība pilnvarojusi tikai valsts uzņēmumu «Latvijas krāsmetāli», savukārt melnos metālus — šo uzņēmumu, kā arī uzņēmumu «Latvijas metāllūžņi». Monopoldarbības uzraudzības komitejai uzdots tuvākajā laikā sagatavot likumprojektu par valsts monopolu melno un krāsaino metālu tirdzību.

Sarmis KRISTAPS
«Latvijas Jaunietne»

ZEM GAIĻA ZĪMES



■ Sveču liesmas, Ziemassvētku dziesmas mazās sirdīs ieliksmo.



■ Ziemassvētku vecitīm dāvanas gan lielajiem, gan pavisam maziem bērniem.

Pie mazajiem Smelteru iedzīvotājiem Gailis kopā ar citiem dzīvniekiem un Salavcīti atnāca divdesmit astotajā decembrī, kad krāšņi uzpostajā Salas pamatskolā dedzināja eglīti. Plašu un daudzpusīgu svētku koncertprogrammu bija sagatavojuši skolēni savu klašu audzinātāju vadībā. Šeit dziesmas mijās ar dejām un skečiem un, protams, neizpalika

skaistas dzejas brindas.

Pieaugušie — paju sabiedrības «Smelteri» vadība un arodorganizācija bija parūpējušies par saldām svētku dāvanām. Redzot mazuļu neviltoto svētku prieku, atmaiga arī vecāku sirdis, kuriem aizvadītais Pērtiņa gads bija nesis ne vienu vien rūpestu un sarūgtinājumu.

Jāņa Silicka foto

Sveces

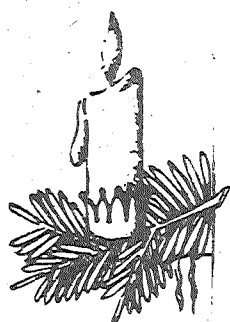
* Senlatvieši sveces lēja no bišu vaska. Kad ievāca medu, vasku rūpīgi notīrīja un sakrāja. Vaska sveces jauki smaržo pēc medus un varas.

* Svecēm, ko taisīja pirms Kristus, daktis atradās sveču ārpusē — taukus ietina mizās vai sūnās un tad tās aizdedzināja.

* Amerikas indiāņi darināja sveces no zivīm. Šīs zivis bija tik taukas, ka tās vienkārši izžāvēja, iesprauda dakti un — «svece» bija gatava.

* Bija laiks, kad sveces kalpoja par pulksteņiem. Ap 900. gadu kāds Anglijas karalis lika izliet sveces, kas dega tieši 24 stundas. Uz svecēm bija atzīmētas stundu līnijas.

* Amerikā pagājušajā gadsimtā bija modē vakara sveces. Tās bija mazas svecītes, ko deva līdz bērniem gulēt ejot. Kad svecīte izdega, bija laiks nolikt grāmatu un taisīt acis ciet.



Zeme, kur ceļmalās apelsīni aug

Tieši šis neparastās ainavas ar ceļmalas kokiem, kuru zaros šupojas apelsīni, Latvijas bērniem Itālijā likušās visjaukākās. Bet labāk dosim vārdu pašiem brauciena dalībniekiem — ansamblim «Ceiruleits» un tā vadītājai Annai Kārklei, kuri nu jau ir veiksmīgi atgriezušies no Itālijas un pie Ziemassvētku un Jaungada eglītēm tuviniekiem stāstījuši brauciena piedzīvojumus.

ANNA KĀRKLE:

— Aizvadītais gads mūsu ansamblim bija ļoti skaists un bagāts. Esam muzicējuši visur tur, kur esam bijuši lūgti un gaidīti, nekad nevienam neesam atteikuši. Laikam arī tādēļ mums neviens nestājās ceļā, un mēs varējām aizbraukt uz Itāliju, kur notika starptautiskais bērnu mūzikas festivāls.

Ielūgumu uz festivālu republikas kultūras ministrija saņēma jau jūlijā. Tomēr tikai oktobrī tika izlemts galīgi, ka braucējs būs «Ceiruleits». Izvēli noteica prasība, ka festivāla dalībnieku vecumam jābūt no četriem līdz divpadsmit gadiem. Sākās nopietna gatavošanās. Iestudējām vairākas jaunas dejas un dziesmas. Visu praktisko pusi — dokumentu kārtošanu un vīzu atvēršanu veica pulciņu darba organizatore V.Poikāne.

Lai nokļūtu Itālijā, bija nepieciešami 2,6 tūkstoši dolāru. Meklējām sponsorus gan Rīgas, gan rajona firmās un uzņēmumos. Daudz pateicības esam parādā tiem cilvēkiem, kuri centās un palīdzēja darīt visu, lai «Ceiruleits» varētu nokļūt festivālā. Paldies Solovjova, Sedvalda, Šilova, Skreivera, Jakovela kungiem un viņu vadītajiem uzņēmumiem, rajona valdei. Labi, ka ir tādi cilvēki, kā Teilāna un Serkova kungi, kuri, mūs nepazīstot, sedza visu iztrūkstošo naudu.

Daļa naudas mums vēl ir jāatgriež atpakaļ. Ceram, ka palīdzēs Stepanova un Jurāna vadītās firmas, kuri bērniem būtu labprāt palīdzējuši jau pirms braukšanas, ja vien viņu rēķinos tobrīd bankā būtu ienākusi nauda. Savu palīdzību neatteica arī servisa vadītājs V.Vaivods, bet transporta trūkuma dēļ pie viņiem nevarējām pēdējā brīdī nokļūt.

10. decembrī mēs bijām jau Kaļiņingradā, kur mūs sagaidīja poļu firmas «Grajan» autobuss. Robežu šķērsošana nekādas grūtības nesagādāja, bērniem milzīgajā tūristu rindā nelika gaidīt. Pēcpusdienā ieradāmies Olšteinas pilsētā, kur mūs sagaidīja minētās firmas direktors. Kempingā pārnakšojām un rīt ar šīs firmas autobusu turpinājām ceļojumu. Tas tik tiešām bija firmas autobuss ar virtuvi, labierīcībām un videoekārtu! Kopā ar mums brauca arī poļu ansamblis «Radošč». Cik garšīgi mūs ēdināja! Katram izsniedza maisiņu ar smaržīgiem banāniem, sulīgiem āboliem, konfektiem, sulām un saldu krējumu ar augļu piedevām. Pēc vēlēšanās — tēja, kafija, kakao vai buljons...

Brauciens turpinājās cauri Polijai, Čehoslovakijai, Austrijai. Latvijā sakarā ar neziņu par to, vai braukšana vispār notiks, bijām nokavējuši vienu dienu, tāpēc paredzētā nakšņošana un plānotie koncerti Austrijā nenotika. Žel. Austrija ir brīnišķīga zeme. Bijām sajūsmā par sakoptību, skaisto dabu, īpaši kalniem, jo lielākā daļa tos redzēja pirmo reizi.

Iebraucot Itālijā, radās iespaids, ka esam nokļuvuši kādā no dienvidu republikām. Gar ceļa malām varēja redzēt milzīgas vīnogu un citrusaugu plantācijas. Vietām kokos vēl bija nenovākti apelsīni, hurmas. Bet vispār skaitījās vēls rudens, kad raža jau ir novākta.

12. decembrī sasniedzām Tolentino pilsētu — galamērķi, kur arī notika šis festivāls. Mūs viesmīlīgi sagaidīja poļu - itāļu biedri-

bas priekšsēdētājs Džovanni Kafmans ar patīkamu pārsteigumu — avīzi «Camerino Tolentino», kurā bija ievietota mūsu ansambļa fotogrāfija un neliels apraksts.

Pusdienās nobaudījām arī itāļu virtuvē gatavotus. Domas dalījās — cits apēda pa vairākām porcijām, cits neēda neko, izņemot tikai mandarīnus, apelsīnus, ābolus un bumbierus. Pieaugušajiem katrā ēdienreizē pasniedza vīnu. Ne velti Itālija ir vienā no pirmajām vietām vīna ražošanā pasaulē!

Vakarā notika festivāla atklāšanas koncerts. Bija ieradusās arī divas grupas no Polijas, kā arī no Slovēnijas, Čehoslovakijas. Dziedāja arī itāļu bērni. Pārsteidza krāšņais skatuves noformējums. Tik daudz ziedu kā pasakā! Atklāšanas koncertā visi viesi uzstājās ar nelielu programmu, jo laiks bija stipri ierobežots. Visiem kolektīviem izsniedza piemiņas zīmes no festivāla un katram dalībniekam somiņas. Uzņēma mūs ļoti labi. Itāliešos izbrīnu radīja mūsu tautastērpi. Apbrīnoja mūsu meiteņu blūzītes un mūzikas instrumentus. Ne viens vien teica, ka mēs esot eksotiski. Ar īpašu sajūsmu uzņēma itāliešu tautasdziesmu «Meitene no Sorento» un sicīliešu dziesmu «Ak, tu priecīgā!». Žel, ka grūtības sagādāja sazināšanās, jo lielākā daļa runāja tikai itāļiski. Dzīvojam San-Severino pilsētiņā kādā klosterī. Mūkenes katru rītu mūs aicināja pie saklāta brokastu galda. Bērni sadraudzējās ar kādas baznīcas priesteri. Patīkami bija raudzīties viņa un bērnu rotaļās. Pastaigām pa pilsētu praktiski neatlika laika, bet novērojām, ka ielās cilvēki ir ļoti maz, arī veikalos viņus neredz. Mūs pārsteidza pārdevēju pieklājība, viņas sveicināja katru ienāceju veikālā.

13. decembris bija festivāla noslēguma diena. Mūsu ansamblim pasniedza Itālijas prezidenta sudraba medaļu «Augstiem goda viesiem». Cik patīkami bija dzirdēt, ka pieminēja mūsu Daugavpili, sveica ar neatkarības atgūšanu, jo tik daudzi domāja, ka mēs dzīvojam Krievijas sastāvā.

Paspējām pabūt un redzēt Loreti pilsētu un tās skaisto Baziliku. Visiem izdalīja svētbildītes. Festivālā bērni atrada daudz vēstuļu draugus. Braucot prom, poļu - itāļu biedrības priekšsēdētājs mums katram pasniedza kādu Ziemassvētku dāvanīņu.

Mājupceļā apskatījām arī neizmirstamo Venēciju. Bet naudas nebija un ar gondolām pavazināties nevarējām...

Vispār ceļš uz mājām likās krietni īsāks. Cik labi garšoja Kristīnes un Edgara vecmamma ceptā rudzu maize, jo Itālijā bija jāsamierinās tikai ar baltmaizi. Pēc mājām sākām ilgoties tikai Kaļiņingradā. Bet cik priecīgi pārsteigti bijām, iebraucot Daugavpili, kad uz perona bērni ieraudzīja savas māmiņas. Šoreiz par transportu bija pārūpējies Līvānu kultūras nama direktors A.Sopulis.

Iespaidu ir tiešām daudz. Mums likās, ka skaistāki festivāli ir tepat pie mums Latvijā, jo latviešiem ir tieksme pēc vienotības, kopības, bet tālajā Itālijā tās pietrūka. Labi, ka ar mūsu kolektīvu bija kopā tādi jauki cilvēki kā mūsu pulciņu darba organizatore V.Poikāne. Savos uzdevumos augstumos vienmēr bija feldšeris V.Vijļums, kurš atbildēja par mūsu un poļu bērnu veselību. Kultūras ministrijas darbiniece L.Ose mums bija kā tulsks un palīgs saimnieciskajos jautājumos. Jāizsaka pateicība arī Latgales televīzijai. Visiem interesentiem bija izdevība noskatīties operatora M.Justa uzņemto videolentu. Preiļu mērs J.Brics mums bija poļu valodas tulsks. Virieši bija arī galvenie tēru čemodānu nēsātāji...

Annas Kārkles stāstījums ir par šī brīnišķīgā ceļojuma, ko «Ceiruleits» neapšaubāmi bija nopelnījis, gaišo pusi. Bet tam ir vēl arī otrā puse. Un par to stāstīja Valentīna Poikāne. Par ilgiem un vērtīgiem sponsoru meklējumiem. Par to, ka neziņas dēļ nevarēja laikus sākt kārtot dokumentus, par to, kā pēdējās dienās, kad galvenie sponsori jau bija atrasti Preiļos, viņas laika pagāja faktiski uz rīteņiem, slīdēt un tālsarunās. Bijis pat tā, ka izbraidusi no Rīgas ar vilcienu, viņa nav varējusi izkāpt Līvānu stacijā, pa vagona durvīm paņēmusi uz perona stāvošās Annas pasniegto sviestmaizi sainīti un turpinājusi braucienu līdz Daugavpili, kur pārsēdusies Sanktpēterburgas vilcienā. Šajā pilsētā ir Itālijas vēstniecība. Bet reliģisku svētku dēļ tā bijusi slēgta un pie visām vīzu kārtošanas raizēm vēl bijis jādomā, kur Pēterburgā nakšņot un kā ar visu tikt galā... Mazo dziedātāju ģimenēs arī, prolams, līdz pēdējam brīdim valdīja neziņa, vai ceļasomas ir kārtojamas.

Nervi, enerģija, uzņēmība, daudz labu ļautu palīdzība un pats Dievs, kā saka Valentīna Poikāne, palīdzēja veiksmīgi tikt galā. Šodien par to visu varētu absolūti nerunāt, jo parasti pēc veiksmīge ceļojuma neviens vairs neatcer par čemodāna kārtošanas grūtībām. Diemžēl šoreiz tā nav. Gluži satriekta, brīžiem ar asarām acīs V.Poikāne atkal stundu pa stundai atstāta sagatavošanās priekšdarbu dienas, rāda paskaidrojumu uz vairākām lapām, kurās arī tas viss ir aprakstīts un kas adresēts rajona valdei, kā arī skolu valdei. Jo drīz pēc atgriešanās no Itālijas, pašā Ziemassvētku priekšvakarā, 24. decembrī, kad visi kristīgi ļaudis domā par pierdošanu, labvēlību, cenšas izlīdzināt visus negadījumus un pārtautumus, apsviekt savus tuvākos, vai arī savus padotos, Valentīna Poikāne saņēma oficiālu rājienu no rajona skolēnu jaunrades centra direktores T.Kolosovas. Līvānu jaunrades namiņš, kurā arī «pierakstīts» «Ceiruleits», ir šī centra pakļautībā. Līdz šim. Jc pēdējie notikumi ir izšķiroši pamudinājuši līvāniešus prasīt rajona valdī un citas attiecīgas organizācijas izskatīt jautājumu par šī jaunrades nama pāriešanu Līvānu pilsētas vai kā cita pakļautībā, lai nodalītos no šādas aizbildniecības. Bet rājiens galvenokārt ir motivēts ar darba disciplīnas pārkāpumiem, par tādiem atzīstot V.Poikānes Sanktpēterburgā pavadīto laiku. Kā arī par instrukcijas pārkāpšanu, izvedot bērnus ārpus republikas.

— Varbūt šis brauciens paņēma jums tik daudz enerģijas, ka novārtā uz Ziemassvētkiem palika viss jaunrades nama darbs? — pajautāju V.Poikānei.

— Uz Ziemassvētkiem notika pulciņu darbu izstāde, kur bija redzami vienreizēji Natālijas Vučkārnieces, Birutas Lāčķājas, Albinas Malahovskas audzēkņu darbi. Es un bērnu vecāki esam arī ļoti pateicīgi Skaidrītei Bulmeisterai par to darbu, ko viņa veic vadot ansambli «Cālis» un mācot koklētājus. Kā arī jāpateicas tautas deju pulciņa vadītājam Irēnai Viļčinskai un etnogrāfiskā ansambļa vadītājai Annai Kārklei. Ar viņu palīdzību tika sagatavots brīnišķīgs koncerts «Balts sniedzīgs snieg uz skujiņām». Jaunrades namiņš sagatavoja arī eglīti Līvānu bērniem invalīdiem.

Gribu aizmirst visu jauno un skolēnu jaunrades centra Līvānu nodalās bērniem, viņu vecākiem un darbiniekiem novēlēt enerģiju, radošu pieeju darbam un satiecību 1993. gadā!

Materiālu sagatavoja L.Rancāne

Konkurss jaunajiem matemātiķiem

Ja Tu mācies klasē, kuras numurs nav lielāks par 7, tad pamēģini izrēķināt šeit piedāvātos uzdevumus. Tas nekas, ja līdz šim Tev matematika nav bijusi mīļākais priekšmets un liecībā šajā priekšmetā nebija pati labākā atzīme. Galvenais, ka kāds uzdevums Tev ir iepaticies un Tu to esi atrisinājis. Pat ja Tev ir izdevies atrisināt tikai vienu uzdevumu, at-sūti mums savu rezultātu. Tavu vēstuli gaidīsim tieši 3 nedēļas pēc uzdevumu publicēšanas. Sūti to uz adresi: Preiļi, Daugavpils iela 34, M.Seilei. (Tikai neaizmirsti norādīt savu vārdu, skolu un klasi.)

bet pēc mēneša atkal varēsi pārbaudīt savus spēkus, risinot nākošās kārtas uzdevumus. (Līdz ar nākošās kārtas uzdevumiem «Novadniekā» būs atrodams arī īsas atbildes uz iepriekšējās kārtas uzdevumiem un labāko risinātāju uzvārdi.) Šajā mācību gadā mēs

ceram Tev veikt 5 kārtas. No-beigumā veiksmīgākie risinātāji protams tiks apbalvoti.

1. kārtas uzdevumi

1. Vai šokolādes tafelīti, kura sastāv no 8 x 8 kvadrātiņiem, var salauzt

a) 15 gabaliņos,

b) 14 gabaliņos

un 1 gabaliņā?

2. Divi paziņas Jānis un Pēteris nav redzējušies daudzus gadus. Satikušies viņi nevar vien beigt sarunu un Jānis palielās Pēterim, ka viņam jau ir trīs bērni. «Cik tad viņiem gadu?» jautā Pēteris. «Viņu gadu skaitu reizinājums ir 36, bet gadu skaitu summa ir vienāda ar lūk, šī tramvaja numuru,» atbild Jānis. Paskatījies uz garāmbraucošā tramvaja numuru, Pēteris saka, ka ar šīm ziņām viņam nepietiek,

lai noskaidrotu bērnu vecumu. «Bet vecākais dēls man ir ruds,» vēl piebilst Jānis. «Tad es zinu, cik gadu ir taviem bērniem!» iesaucās Pēteris un precīzi nosauca katru bērna vecumu.

Cik tad gadu ir katram bērnam?

3. Kā savienot 50 pilsētas ar avioliņiņām tā, lai no jebkuras pilsētas varētu nokļūt jebkurā citā pilsētā, izdarot ne vairāk kā 2 pārsēšanās? Atrast mazāko iespējamo avioliņiņu skaitu.

4. Kādi ir pēdējie trīs cipari reizinājuma $R = 1 \times 2 \times 3 \times 4 \dots \times 17 \times 18$?

5. Virknē 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21... katrs tās loceklis (sākot ar trešo) ir vienāds ar abu iepriekšējo summu.

Pēc kāda likuma sastādīta virkne 3, 4, 7, 14, 29...?

Uzrakstīt vēl vismaz piecus virknes locekļus.

Labu veiksmi!

Ievērojamā latgaliete Krievijā

Runa šajā rakstā būs par skolotāju, izglītības un kultūras darba organizatoru, vienu no Latgaliešu skolotāju savienības dibinātājiem un nacionālās skolas veidotājiem Latgalē, valodnieci un publicisti, mācību grāmatu autori, mācību un audzināšanas darba metodiķi, rievijā dzīvojošo latgaliešu nacionālās pašapziņas modinātāju un uzturētāju Veru. (citas avotos — Veroniku) Daškeviču. Viņai Krievijā dzīvojošo latgaliešu dzīve bija tāda pati loma kā Valērijai Seilei Latvijā.

uz turieni pārcēlušies. Tātad V.Daškevičas dzimšanas laiks, vieta un sociālā izcelšanās vēl skaidrojama.

Pēc publicētajiem un nepublicētajiem vēstures avotiem par V.Daškevičas dzīvi un darbību veidojas sekojoša aina.

Skolas un agrās jaunības gados V.Daškeviča dzīvo un mācās Pēterburgā, kur, liekas, viņa sākusi skolotājas gaitas (1916. g. vai agrāk), jo viņa ir to skolotāju vidū, kuri 1916. gada decembrī Pēterburgā izstrādāja un parakstīja Latgaliešu skolotāju savienības statūtus, bet 1917. gada 25. martā turpat Pēterburgā Latgaliešu palīdzības biedrības karā cietušiem telpās piedalījās sapulcē, kur kopā ar Valēriju Seili, Feliciju Brici, S.Bricu, M.Keiču, M.Ezupāni (Jezupāni?), M.Grebežu, L.Sūdnieci, E.Vēžinieci, J.Lāču, A.Dirvinsku (uzvārds poliskots, istenībā — Dirvāni) nodibināja Latgaliešu skolotāju savienību, kurā pati aktīvi darbojās. Šī savienība savu darbību tūlīt pārcēla uz Latgali, kur 1917. gada 15.-16. aprīlī Rēzeknē sarīkoja pirmo Latgales skolotāju konferenci (29 dalībnieki). To vidū bija arī V.Daškeviča. Jau no paša sākuma šī savienība rūpējās par Latvijas apvienošanās un tās biedri Latvijas valsts tapšanas laikā atradās aktīvo nacionālo darbinieku rindās. Savienība rūpējās par nacionālo skolu dibināšanu Latgalē jau tad, kad neatkarīgā Latvija vēl nebija proklamēta.

došanu Krievijā dzīvojošajiem latgaliešiem, rakstījusi presē — laikrakstā «Taisneība», žurnālā «Ceļņas Karūgs» u. c. — par valodniecību, dzimto valodu, dzimtas valodas mācīšanas metodiku, audzināšanas, kultūras, sabiedriski politiskajiem un sadzīves jautājumiem. V.Daškeviča sarakstījusi, sastādījusi vai tulkojusi virkni mācību grāmatu Krievijas latgaliešiem, izstrādājusi mācību programmas un metodiskos norādījumus.

Viņas sarakstītās un sastādītās mācību grāmatas, izstrādātās mācību programmas un metodiskos norādījumus apstiprināja par izmantojamiem Krievijas latgaliešu skolās PSRS Izglītības tautas komisariāts. Rūpēdamās par ārpusklases izglītību, viņa sarakstījusi, sastādījusi vai tulkojusi vairākas grāmatas, kas tautai bija nepieciešamas praktiskajā dzīvē.

V.Daškevičas pedagoģiskās un sabiedriskās darbības uzmanības centrā bija latgaliešu dzimtās valodas mācīšana, izkopšana un saglabāšana, nacionālās pašapziņas celšana, lai pretotos arvien pieaugošajai rusifikācijai.

Par Veras Daškevičas dzīvi un darbību ziņas ir trūcīgas. Tas izskaidrojams gan ar to, ka viņas dzīves un darba mūža lielākā daļa aizritēja Krievijā, gan arī tāpēc, ka viņa 1937. vai 1938. gadā tika represēta un viņa vārds turpmākajos gados tika noklusēts. Nav precīzi zināms ne viņas dzimšanas gads, ne sociālā izcelšanās. Pēc ārzemēs dzīvojošo latgaliešu ievāktajām ziņām (galvenokārt no Bronislava Spūļa), V.Daškeviča dzimusi 1898. gadā Preiļi agastā, bērībā un agrā jaunībā dzīvojusi un skolotājies Pēterburgā, bet skolotājas gaitas sākusi 1916. vai 1917. gadā bēgļu bērnu patversmē Preiļos. Ar šīm norādēm tad arī sāku viņas sakņu meklēšanu un biogrāfijas noskaidrošanu.

N o V.Daškevičas sarakstītajām, sastādītajām vai tulkotajām grāmatām pagaidām ir zināmas tikai sekojošas:

1. Orōju zeme. Ābece — losomgrōmota (1926. g. kopā ar A.Eisuli).

2. Dorbs. Losomgrōmota latgaliešu skolānim, I un II d. (1926. g., kopā ar A.Eisuli).

3. Latgaliešu volūdās gramatika. Mōceibas grōmota napylnai vyduskolai, I d. Fonētika un morfolōģija (1936., 1937. g.).

4. Ortogrāfisku vyngryņōjumu krōjums, II d. (1936. g.), I d. (1937. g.).

5. Bārnim par zvērānim (1936. g.).

6. Lauksaimisteibas rokstu krōjums (1936. g.).

Lielākais darbs «Latgaliešu volūdās metodika» iespiests žurnālā «Ceļņas Karūgs» 1934. gada 9. numurā.

1930. gadu beigās, kad Padomju Savienībā likvidēja daudzus mazākumtautību (nekrīvu) skolas, biedrības, izdevniecības un repesēja mazākumtautību cilvēkus, 1937. vai 1938. gadā par «buržuāzisko nacionālismu» tika apsūdzēta un notiesāta uz 20 gadiem koncentrācijas nometnē arī V.Daškeviča. Šo sodu viņa izcietā pilnā apmērā un, pēc atbrīvošanas nodzīvojusi pāris gadu, mira Tulas apgabala Aļeksinas pilsētā 1960. gada 10. maijā.

jām, sastādītajām vai tulkotajām grāmatām pagaidām ir zināmas tikai sekojošas:

1. Orōju zeme. Ābece — losomgrōmota (1926. g. kopā ar A.Eisuli).

2. Dorbs. Losomgrōmota latgaliešu skolānim, I un II d. (1926. g., kopā ar A.Eisuli).

3. Latgaliešu volūdās gramatika. Mōceibas grōmota napylnai vyduskolai, I d. Fonētika un morfolōģija (1936., 1937. g.).

4. Ortogrāfisku vyngryņōjumu krōjums, II d. (1936. g.), I d. (1937. g.).

5. Bārnim par zvērānim (1936. g.).

6. Lauksaimisteibas rokstu krōjums (1936. g.).

Lielākais darbs «Latgaliešu volūdās metodika» iespiests žurnālā «Ceļņas Karūgs» 1934. gada 9. numurā.

1930. gadu beigās, kad Padomju Savienībā likvidēja daudzus mazākumtautību (nekrīvu) skolas, biedrības, izdevniecības un repesēja mazākumtautību cilvēkus, 1937. vai 1938. gadā par «buržuāzisko nacionālismu» tika apsūdzēta un notiesāta uz 20 gadiem koncentrācijas nometnē arī V.Daškeviča. Šo sodu viņa izcietā pilnā apmērā un, pēc atbrīvošanas nodzīvojusi pāris gadu, mira Tulas apgabala Aļeksinas pilsētā 1960. gada 10. maijā.

Arhīvā izdevās noskaidrot, ka Vera Jāņa m. Daškeviča 1919. gadā strādājusi par skolotāju Preiļi I pakāpes vienotajā darba skolā. Tas redzams no Preiļu miesta skolotāju saraksta, kas sastādīts 1919. gada 10. maijā. No šī saraksta tad arī uzzinām viņas tēva vārdu, kas ir svarīgi viņas personas noskaidrošanai.

Pēc Preiļu un apkārtnē katoļu draudžu metrisku grāmatām redzams, ka cilvēki ar uzvārdu Daškevičs 19. gs. beigās un 20. gs. sākumā dzīvojuši Preiļi, Jasmuižas, Vārķu, Kapiņu un Višķu pagastos, bet izskatītajos dzimušo reģistros laikā no 1896. līdz 1902. gadam Vera Jāņa m. Daškeviča nav minēta (ja neesmu kļūdījies). Interesanti piebilst, ka 1930.-40. gados Preiļos, Zaļajā ielā 21, dzīvoja un 1942. gadā mira kalējs Jānis Daškevičs (dz. 1864. g.). Iespējams, ka viņš ir Veras Daškevičas tēvs. Viena Daškeviču ģimene 1930. gados dzīvoja Jasmuižas pagasta Teklenpolē. Iepriekš teiktais liek domāt, ka V.Daškevičas sāksnes meklējamas, visticamāk, Preiļu pagastā vai arī kādā citā pagastā, kas tagad ietilpst Preiļu rajonā. Te varbūt viņa arī dzimusi, tikai pirms 1896. gada. Nav arī izslēgta iespēja, ka viņa dzimusi Pēterburgā laikā, kad viņas vecāki no Preiļu novada bija

Lielinieku varai Latgalē kriet, V.Daškeviča 1919. gada beigās vai 1920. gada sākumā neizskaidrojamu iemeslu dēļ aizbrauca uz Padomju Krieviju. Līdz lielinieku ienākšanai Latvijā viņa bija nacionāli un patriotiski noskaņota. Vai tas būtu noticis politiskā apjukuma dēļ?

Padomju Krievijā V.Daškeviča strādāja kooperatīvajā latviešu kultūrizglītības biedrībā «Prometejs» un šīs biedrības izdevniecībā «Prometejs» (Maskavā), kā arī par skolotāju dažādās vietās Krievijā. Viņa daudz rūpējusies par iespējami plaša skolu tīkla izvei-

Antons Anspaks

Līvānos — Laimiņas un Pastariņa skola

Šādos siltos vārdos Līvānos nosauktas abas skolas jaunākajām klasēm, kas no Līvānu 1. vidusskolas telpām ir pārcēlušās uz bijušo bērnu dārzu ēkā.

Decembrī Laimiņas skolā notika oficiāls atklāšanas vakars. Līvānu 1. vidusskolas vadība un skolotāji bija sarūpējuši tradicionālo salsmaizi, ko pasniegt kolēģiem — 1.-4. klašu skolotājiem Laimiņas skolā. Viņi bija veikuši lielu darbu, diezgan īsā laikā bērnu dārza telpas pārkārtojot skolas vajadzībām.

Ar telpu trūkumu vidusskolas ēkā vadība jau bija ilgi cīnījusies, kā macedama. Lielajās klasēs mācības notika divās mainās, nereti nesmādejojot ne bēniņus, ne pagrabtelpas. Bet tādējādi neērtības bija jācieš gan skolēniem, gan skolotājiem. Mācību process ir cieši saistīts ar indivīda pašrealizēšanās procesu, kam normālos apstākļos vajadzētu būt radošam. Taču par normāliem apstākļiem nevar uzskatīt baru un nebrīvību telpā. Šis bija viens no svarīgākajiem jautājumiem, ar kura risināšanu direktors gaitas skolā uzsāka Maija Kručiņa.

Apstākļi viņas centieniem izrādījās labvēlīgi. Nesen pilsētā darbību bija izbeigusi vairāki bērnu dārzi. Arī pilsētas deputāti perādīja izpratni un pretimnākšanu. Un par rezultātu tagad priecājas visi — gan skolēni, gan skolotāji, gan vecāki.

Nu Laimiņas un Pastariņa skolās ir sava republika ar savu īpašu gaisotni. Šeit bērni var justies droši, ka kāds lielais nenodara pāri. Arī starpbrīžos var izskrieties pēc sirds patikas, jo nav vairs tās burzmas un rīvēšanās, kas bija lielajā mājā. Klašu telpas ir plašas. Tur pietiek vietas gan nopietnām mācībām, gan spēlēm, radošām no-

darbībām vai vienkārši atpūtai. Katrai klasei ir atsevišķa garderobe, labierīcības. Puseduenu un tējas dzeršanas laikā ēdamistabā valda mierīga un ēšanai piemērota atmosfēra. Nav vairs tā stress, kas bija lielajā ēdamzālē. Arī ar pavārem paverības gan Laimiņas, gan Pastariņa skolēniem, gatavo viņas brīnišķīgi. Arvien vairāk ir to bērnu, kas vēlas puseduot skolā.

Abās skolās ir pa savai bibliotēkai, aktu un sporta zālēm, medmāss kabinetam. Laimiņas skolā ir pat baseins, kurš pagaidām gan nedarbojas siltā ūdens trūkuma dēļ. Īsts ieguvums ir skolu apkārtnē. Katrai klasei ir sava teritorija ar dārza mājiņu. Šeit skolotāji nodomājuši vadīt dabas mācības, ziņēšanas, darbības stundas. Īsi sakot, ir radīta gandrīz vai ideāla vide bērnu izglītošanai.

Par abu skolu darba organizāciju atbild Anita Strode. Pastariņa skolā viņai palīdz Inita Alužāne. Vienīgās un arī vislielākās Anitas Strodes problēmas pašlaik rada santehnisko iekārtu remonts. Skolai bez tam nepietiek arī solu un tāfeļu. Tāpēc direktorei Maijai Kručiņai bieži jābūt lūdzējas lomā, jo vēlēšanās visu izdarīt pēc iespējas labāk ir milzīga. Un bieži vien ir tā, ka jādabū kaut vai no zila gaisa. Tomēr direktore saka lielu paldies mājai būves kombinātam, biokīmiskajai rūpnīcai, stikla fabrikai, paju sabiedrībai «Rožupe». Šie uzņēmumi, neskatoties uz pašu ekonomiskajām un finansiālajām grūtībām, ir daudz palīdzējuši skolai.

Iespēja strādāt jaunās telpās, izrašanās no saspiesības, pozitīvi ietekmējusi arī pašus jaunāko klašu skolotājus, kas darbā nu ieliek savu enerģiju un radošo izdomu.

Ginta Vucina

1993. GADA SPORTA KALENDĀRS

Neskatoties uz visām dzīves grūtībām, sportisti noskaņoti optimistiski, trenējas un cer piedalīties ja ne visos, tad galvenajos šī gada sporta pasākumos.

1993. gadā rajonā būs jauns sporta pasākums — pilsētu un ciematu sacensības. 16. un 17. janvārī Preiļos notiks pirmā šo sacensību kāрта, t. i., sacensības volejbolā sievietēm un vīriešiem, galda tenisā un šahā (komandā 4 vīrieši un 1 sieviete).

Otrās kārtas sacensības basketbolā, dambretē un novusā notiks Līvānos 10. un 11. aprīlī. Trešās kārtas noslēguma sacensības noritēs Preiļos 21. augustā futbolā, svaru bumbas celšanā, armrestlingā (roku noliekšana ar spēku), virves vilkšanā un vieglatlētikas stafetēs.

Komandu uzvarētāju noteiks pēc 13 sporta veidos uzrādītajiem labākajiem rezultātiem.

Savu līdzdalību pieteikušas Preiļu un Līvānu pilsētas, kā arī Riebiņu un Aglonas pagasti.

Cerot uz normālu ziemu, 20. februārī Aglonā plānojam individuālo čempionātu slēpošanā.

17. februārī aglonieši uzņems republikas lauku 30. veterānu spartakiādes dalībniekus slēpošanā.

17. aprīlī Līvānos aicināsim demonstrēt savas spējas svaru bumbas cēlājus un Preiļos skriesim krosu.

15. maijā Preiļos rajonā individuālās meistarsacīkstes vieglatlētikā, vienlaicīgi arī veterāniem.

Bez rajona pasākumiem ceram startēt republikas lauku 30. veterānu spartakiādes sacensībās galda tenisā 8. februārī Iecavā, volejbolā, basketbolā, vieglatlētikā Priekuļos no 2. līdz 7. jūlijam.

Šogad ir Latgales sporta spēļu

(II) gads. Tās paredzētas no 4. līdz 5. jūnijam Ludzā 13 sporta veidos, būs plaša kultūras programma.

Domājam, ka novada sacensības ir ļoti perspektīvas, kuras turpmāk var palikt par galvenajām sacensībām rajoniem. Arī atsauksmes no I spēlēm Daugavpilī gan no sportistu, gan treneru puses bija pozitīvas. Atgādināšu, ka Preiļu rajona komandas gandrīz vai visos sporta veidos ierindojās diemžēl otrajās vietās aiz Daugavpils pilsētas sportistiem.

Svarīgākais sporta pasākums 1993. gadā, kā to atzina arī sporta kongresā, būs latviešu Trīs-zvaigžņu spēles Valmierā no 18. līdz 23. jūnijam. Valmierā startēs novadu, Rīgas, Valmieras un trimdas latviešu komandas.

Priekšējiem uzticēts veidot basketbola, vieglatlētikas un galda tenisa komandu kodolus (pamatstāvu), un šo komandu treneri N.Romanenko, J.Lazdāns un V.Limanis uzzaicināti par novada attiecīgo sporta veidu treneriem.

Bez šiem kompleksajiem sporta pasākumiem plānotas sacensības volejbolā pagastu komandām Riebiņos 30. janvārī un basketbolā 27. martā.

Vieglatlētiem sacensības republikas un starptautiskā mērogā risināsies visu gadu un noslēgsies ar kārtējām republikas soļotāju sacensībām Preiļos.

Arī pārējos sporta veidos sacensības notiks pēc saviem kalendāriem plāniem un rajona sportisti, cerot gan uz pašvaldības, republikas valdības, gan labvēlīgu cilvēku (sponsoru) palīdzību, varēs startēt savu iespēju robežās.

Vēlot veselību un panākumus 1993. gadā,
A.Pošeika,
rajona sporta koordinators

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

Piektiena, 8. janvāris

LATVIJAS TV I
18.00 Zīpas. 18.15 Annas Ziemassvētki. Isfilma. 18.30 Dzied Mini-pop. 19.00 Arēna. 19.30 Globuss. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.10 Spēlmaņu ciltis. 21.40 Saruna pirms izrādes. 21.50 A.Brehts. Trešās impērijas bailes un posts. Latvijas Jaunatnes teātra izrāde. 23.45 Nakts zīpas.

LATVIJAS TV II
17.00 CNN zīpas. 17.30 Eterā - Vidzemes TV. 18.00 Ziemassvētku dievkalpojums Rīgas Pareizticīgo katedrālē. 19.30 Zīpas. 19.45 Kamina zālē. 20.30 Panorāma. 21.00 Kristīgā programma. 21.30 Koncerts Vāgnera zālē. 21.50 Zīpas.

OSTANKINAS TV
5.30 Rīts. 7.45 Firma garantē. 8.00 Zīpas. 8.20 Ceļotāju klubs. 9.10 Zir-dziņš Kuprainītis. 10.30 Amerika un M.Taratuta. 11.00 Zīpas. 11.20 Labdien, es esmu jūsu tante! Mākslas filma. 13.00 Harmonija. Mākslas filma. 14.00 Zīpas. 14.20 Uzņēmējs. 14.25 Bridžs. 14.50 Biznesa mācība. 15.05 Bloknots. 15.10 Dzied L.Truhina. 15.20 Mult. filma. 16.05 440 Hz. 16.45 Lieta. 17.00 Zīpas. 17.25 Režisora V.Rubinčika retrospekcija. 17.45 Cilvēks un likums. 18.15 Amerka un M.Taratuta. 18.45 Brīnumu lauks. 19.40 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Zīpas. 20.40 Mākslas filma no seriāla Privātdetektīva Nestora Burmā piedzivojumi. 22.10 Skatiens un citas programmas piedāvā...

KRIEVIJAS TV
7.00 Vēstis. 7.25 Lietišķu cilvēku laiks. 7.50 Dok. filma. 9.35 Mult.

filma. 10.25 Patiesības glabātāji. 10.55 Santabarbara. 116. un 117. sērija. 12.35 Informaīvi komerciāla programma. 12.40 Zemniecības jautājums. 13.00 Vēstis. 13.25 Baltā vārma. 14.15 Nostalgiskā vakarēšana. 14.45 TV birža. 15.10 Zīpas bērniem. 15.25 Studija Rost. 15.55 Uz valsts drupām... 16.25 Operācija Mocarts. 12. sērija. 16.55 Lielais aplis. 17.15 Basketbola apskats. NBA. 17.45 V.Disnejs - piektdienās. Sovprogramma. 18.45 Jaungada pirāgs. 19.00 Vēstis. 19.25 Uz redzēšanas, Kolumb! Mākslas filma. 20.40 Speciālais komercvēstnesis. 20.50 Mult. filma pieaugušajiem. 21.00 K-2 piedāvā... 22.00 Vēstis. 22.25 Sporta karuselis. 22.30 Vakara salons.

Sestdiena, 9. janvāris
LATVIJAS TV I
9.00 Rīta stunda. 10.00 Kārumnieks. 10.15 V.Poltovcs. Jaungada nakts pasaka. Leļļu teātris. 11.00 Skaistumam un veselībai. 11.30 Mio, mans Mio! Mākslas filma. 13.05 Koncerts. 13.35 Globuss. 14.05 Dok. filma. 15.05 Kinožurnāls Latvijas hronika. 15.15 Bordertauna. 23. un 24. sērija. 16.15 Via Baltica. 17.15 Noslēpumainais viesis. Muzikāls raidījums. 18.00 Zīpas. 18.05 Koncerts laika garā - koncerts aiz gara laika. 18.50 Abpus šimbrīžam. 19.20 Opera un balets - pie mums un pasaulē. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.10 Savai zemītei. 21.55 Labvakari! pielikums. Pirmā prognoze.

LATVIJAS TV II
12.00 New life - Atmoda. 15.00 Mācīsimies angļu valodai 15.25 Ru-

nāsim vāciski! 15.45 Koncerts. 16.00 Dzīvīte, dzīvīte... 17.30 Atvasara. 18.00 Kristīgā pasaule. 18.15 Vizīte. 18.45 Operamūzikas koncerts. 19.30 Zīpas. 19.45 Represētie Latvijas valstsvīri. 20.30 Panorāma. 21.00 Roksbumba. Bauskas A&T - Ungārijas Bramac.

OSTANKINAS TV
6.30 Lietišķu cilvēku sestdienas rīts. 7.30 Sports un izredzes. 8.00 Maratons-15 - mazuļiem. 8.25 Vinņijs Pūks. Leļļu filma. 9.25 Autogrāfs - sestdienās. 9.55 Mūzikas kiosks. 10.25 Avīkosmiskais salons. 10.40 Grāmatu pasaule. 11.40 Nabago zelts. Dok. filma. 12.20 Tehnodroms. 12.30 Sonetu vainags. Mākslas filma. 14.00 Zīpas. 14.20 Labdarības sovprogramma Labā sirds-92. 15.30 Vampīrens Drakulito. Mult. filma. 15.55 Ultra-sī. 16.55 Sarkana kvadrāts. 17.35 Baku programma. 18.05 Pagātnes atbalsis. ASV mākslas filma. 19.40 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Zīpas. 20.40 Zvaigžņu raidījums. ASV mākslas filma. 1. sērija. 21.40 Kas? Kur? Kad? 22.30 Autorallijs Parīze - Dakara. 23.00 Zīpas. 23.20 Noteiktais laiks - septiņas dienas. Mākslas filma.

KRIEVIJAS TV
7.00 Vēstis. 7.25 Sava skatījums uz pasauli. 7.55 Paralēlās pasaules. 8.40 Jums - meitenes un zēni. 8.50 Spēle bez zaudējuma. 9.20 Studija Rost. 9.50 Trumpja dāma. 10.20 Studija Nota Bene. 11.25 Karalis Srazdārdis. Mākslas filma. 12.40 Zemniecības jautājums. 13.00 Vēstis. 13.20 Kinoveikals. 13.35 Pilngims. 14.20 Amerikas zvaigznes. 14.50 Ar bērniem. 15.30 Futbols bez robežām.

16.25 Parlamenta vēstnesis. 16.40 Putnubiedēklis. ASV mākslas filma. 18.45 Jaungada pirāgs. 19.00 Vēstis. 19.25 Mākslas filma. 21.00 Kontrasti. 21.40 Reportieris. 22.00 Vēstis. 22.25 Sporta karuselis. 22.30 Asorti. 23.00 Programma A. 23.30 Ad libitum. 24.00 Trīsreiz par mīlestību. Mākslas filma.

Svētdiena, 10. janvāris
LATVIJAS TV I
8.55 Koncerts. 9.20 Dvēselīti, atgriezies! 9.35 Zemnieku stunda. 10.50 Kinožurnāls Latvijas hronika. 11.00 Skabargas rīta pielikums. 11.15 Maija un Paiza. Mākslas filma. 12.45 Mult. filma. 12.55 Balets, balets... 13.15 M.Ziverts. Zajā krūze. 15.10 Via Baltica. 16.30 Māršniņš. 17.15 Mult. filma. 18.00 Zīpas. 18.05 Satikšanās mūzikā. 18.40 Koncerts. 18.45 Mākslas pasaulē. 19.15 Skabarga. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.15 Mūsu kinonedeļa. 20.30 Panorāma. 21.20 Atbalsis. Mākslas filma. 22.40 Tiem, kas interesējas par džezu.

LATVIJAS TV II
12.00 Rīga videoversijā. 12.30 Dzied R.Trence. 13.00 Pasaka, pasaka... 14.25 Kantrimūzika. 14.55 Grāfiene de Monsoro. Mākslas filma. 1. sērija. 15.50 B.Sabats. Zēnu vasara. Latvijas Jaunatnes teātra izrāde krievu val. 18.00 Latgales kultūras programma. 19.00 Reģionālās TV piedāvā... 19.30 Zīpas. 19.45 LatLoto. 1. izloze. 20.00 TV spēle Kurjers. 20.30 Panorāma. 21.10 New Age dievi. 1. daļa.

OSTANKINAS TV
6.20 Zīpas. 6.35 Rīta vingrošana. 6.45 Sportloto izloze. 7.00 Gara spēks. 8.00 Centrs. 8.30 Rīta agrumā. 9.00 Kamēr visi mājās. 9.30 Rīta zvaigzne. 10.20 Zem «Pi» zīmes. 11.10 Melnā Skaistuliša piedzivojumi. Mākslas filma. 11.35 Izvēlas jaunā paaudze. 12.25 Pifs un Herkules. Mult. filma. 12.35 Kusto komandas zemūdens odiseja. Dok. filma. 13.25 Ermitāža. Mākslas filma. 2. filma. 14.00 Zīpas. 14.20 Dialogs tiešajā pārraidē. 15.00 Ceļotāju klubs. 15.50 Amatniecība. 15.55 Starptautiskā programma Panorāma. 16.35 TV locis. 16.50 Kaspers un viņa draugi. Istie spoku mednieki. Mult. filmas. 17.45 Zīpas. 18.00 Promenāde Marijas teātri. 18.55 Izklaidējoša programma. 19.25 Lorda Artura noziegums. Mākslas filma. 21.00 Nedēļas notikumu apskats. 21.45 Sportiska nedēļas nogale. 22.00 Nikas zvaigznājs.

KRIEVIJAS TV
7.00 Vēstis. 7.20 Sporta pasaule firmas Gillette skatījumā. 7.50 Vizītkarte. 8.20 Jums - meitenes un zēni. 8.30 Studija Rost. 9.00 Piedzivojums karalistē. Leļļu filma. 9.30 Megapoli-ska. 10.00 Re, kur vīpi... 10.30 TV krustvārdu mīkla. 11.00 Zobārsta piedzivojumi. Mākslas filma. 12.20 Zivs acs. 12.40 Zemniecības jautājums. 13.00 Vēstis. 13.20 Neiznīcināt... 13.35 Labākās NBA spēles. 14.35 Karjera. 15.35 V.Pozners un F.Donahju. 16.05 Starpbrīdis. 16.20 Dzīvnieku pasaulē. 17.20 V.Disneja pasaku valstībā. 18.10 Klubs Dzeltenā zemūdenē. 18.45 Jaungada pirāgs. 19.00 Vēstis. 19.20 Nosauc to par slepkavību! Holivudas filmu klasika. 21.00 Sniegs - mans liktenis. Norijska. Gadi. Cilvēki. 4. sērija. 22.00 Vēstis. 22.25 Sporta karuselis. 22.30 S.Namina naktsklubs.

Kā palīdzēt sev un tuvākajam

Ir atnākuši grūti laiki mums visiem. Sociālā un ekonomiskā nestabilitāte radījusi ļaudis nervozitāti un reizēm pat agresivitāti. Bezgalīgie ikdienas stresi pāraug līdz ar to tāda specifiskajā stāvoklī, kad cilvēku vēl nevar uzskatīt par galīgi slimu, bet bieži vien saukt par īsti veselu arī jau nevar. Jo šeit paliek pavisam neliels solītis līdz neirozēm, kuras ārstēt ar klasiskajiem paņēmieniem kļūst arvien sarežģītāk. Pirmkārt, totāls elementāro medikamentu deficīts. Otrkārt, visi psihoemocionālās sfēras traucējumi ir tikai noteiktu faktoru iedarbības rezultāts uz centrālo nervu sistēmu. Bet, lai veiksmīgi tiktu galā ar šiem nepatīkamajiem procesiem, jānovērš veselības kairināšanas pamatcēlonis. Primitīvi runājot, jāizmaina vide, situācija jeb... dzīve. Bet pašreizējā momentā tas, kā jūs saprotat, praktiski uzreiz nav realizējams, tāpēc eksistē iespēja mainīt konkrēta cilvēka dzīves uztveres reakcijas.

Te pastāv dažādi paņēmieni. Vienu no, mūsaprāt, visefektīvākajiem jums šodien piedāvā Latgales tautas medicīnas asociācija. Preiļos 11. janvārī plkst. 18:00 sāksies regulējamā mediatīvā autotreniņa kursi. Tie ilgs 2-3 stundas. Analogiski pasākumi jau bija notikuši Daugavpilī, Ludzā un Rīzeknē. Klausītāji iepazīstas ar autotreniņa, meditācijas, organisma pašregulācijas, bezkontakta masāžas pamatiem, iemācās pazīstamo psihoterapeitu H.Aļjeva un V.Kandības ārstnieciskās un psiholoģiskās metodes, pateicoties kurām turpmāk spēj sniegt palīdzību ne tikai sev, bet arī saviem tuviniekiem. Daudzi no viņiem pamodina sevi līdz šim dziļi snaudošās radošās dotības, pārvar rakstura vājības (slinkumu, rupjību, smēķēšanu u. c.), apgūst valeoloģijas, naturopātijas, psiholoģijas, veselīga dzīves veida un astroloģijas ābeci.

Apmācības praktiskajām iemaņām papildinās arī individuālo

ārstnieciski - profilaktisko efektu, kurš tiek sniegts līdztekus kursiem. Tā saucamā «atslēgas» metode radīs iespēju kļūt par lielisku palīgu sev. Ja, piemēram, kādam pastāv nepieciešamība mācīties svešvalodas (arī latviešu valodul), lūdzu — atliek tikai speciāli iedarboties uz atmiņas uzlabošanas mehānismu! Normalizēt attiecības, gimeni, darba kolektīvā — nav nekā vienkāršāka! Tika novērots, ka tā arī notiek. Ruņa šeit iet par geniāli vieglu un, pats galvenais, reālu paņēmieni, kā kļūt par savas būtības «skulptoru», kad visu «lieko» var brīvi atstāt pagātnē.

Nekāda sakara ar tā saucamo mistiku šoreiz nebūs, jo šajā gadījumā dzīvē tiek realizēts princips, kad «cilvēks atgriežas mājup». Ja atceraties, tad tieši tā var iztulkot vārdu — Kristus. «Atgriezies mājup.» taču nozīmē — atgriezies pie sevis, nemeklējot varbūtējo «slimību kompleksa» galveno «vaininiekus» apkārtējā pasaulē, bet gan kritiskā ieskata rezultātā — mūsu pašu dvēseles un garīguma dzīlēs. Mēs visi taču esam viena Dieva bērni un mūsos ir Radītāja dotais dievišķais Pirmsākums. Jo agrāk sapratīsim to, jo kļūsim tuvāki Istenībai, tuvāki Apgaismoības pamatprincipam, ka esam Visuma atveidojums miniatūrā.

Mēs, protams, nepretendējam uz kādu monopolu, nekonkurējam ar klasisko medicīnu — tikai ciešā saskarē ar to cenšamies pēc iespējas labāk palīdzēt ar vārda, fito (zāļu) terapijas un viņa paša organisma iekšējo rezervju milzīgā potenciāla piedalīšanās.

Vēl gribētos pieminēt arī to, lai katrs apzinās sevi galveno: nav netalantīgu cilvēku, bet ir tādi, kuri negrib būt talantīgi.

Kursi notiks krievu valodā ar nepieciešamajiem paskaidrojumiem latviski.

Oskars Peipiņš,
ekstrasenss - instruktors,
Latgales tautas medicīnas
koordinācijas padomes loceklis

Lasītāju vēstules

Jau Brežņeva valdīšanas laikā daba «izdarīja» parādību. Ievīpas ietina baltā apvalkā — krāšņas kā ligavas. Bet vasarā tām nobira lapas. Baltie tūmekļi kļuva melni...

Tā notika arī ar cilvēkiem, kad Gorbačovs iztaisīja perestroiku. Visa tauta, kas tajā laikā nebija pie varas, priecājās. Ievēlēja prezidentus, deputātus, ministrus... Lielie runātāji sasēdās lielos kreslos. Nu vairs — ne art, ne sēt. Izsludināja tirgus ekonomiku. Visi veikali nokļuva biznesmeņu rokās. Mafija, netaisnība, inflācija, bezdarbs, zagšņaudis... Jo trakāk, jo labāk!

Izzinādus prieks Ādama un Ievas pēcnācējiem. Kas notiek?

Ne Godmanis, ne Saeima pārmaiņas nenēsīs. Valdība pati kā ievīpas lapa ielīta mafijas tīklos. Ja tā nebūtu, tad cilvēki, kuri pārdeva valstij pienu, gaļu, graudus, visliīgākais — nedēļas laikā būtu saņēmuši naudu. Bet nekā.

Tas nozīmē, ka brīvajā Latvijā istas valdīšanas nav. Kā radio izteicās Spridzāna kungs, vienam deputātam Rīgas guļamistabā samirkusi brūtes bilde. Tad, lūk, ko tur deputāti dara! Groziņu vakars, groziņu nakts... Un tukša muldēšana dienā.

Radijo un televīzija būtu nonākusī bankrotā kā daudzas rūpnīcas, ja ar reklāmu neapkalpotu mafiju. Visu pārņem nauda, un nevienam nav daļas, kādā veidā tā dabūta.

Ticēt Dievam nevienam nav liegts. Bet arī zaimot Dievu nav liegts. Izsmiet ticību, baznīcu un mācītājus.

Es labi atceros, kas notika ar vāciešiem 1940.-45. gadā par Dieva zaimošanu. Tās pats notiks arī ar latviešiem, ja ne slīktāk. Vācieši, aizmirsuši Dieva baušļus, karoja svešās zemēs... Latviešu policisti, ejot garām baznīcai, «aizmīrsā» pielikti roku pie cepures... Ticīgie šo netaisnības laiku neizdzīvos. Neticīgie sauks: «Kristus nāc!»

Roberts Struks
(Preiļos)

Jaungada ātrspēles turnīrs šahā

Līvānu pilsētas Jaungada ātrspēles turnīrā šahā piedalījās deviņi dalībnieki, kuri sacentās divos riņķos. Pēc pirmā riņķa priekšgalā izvirzījās Jānis Rudzāts ar 7,5 punktiem no 8 iespējamajiem. Otrajā vietā bija Vladimirs Oleksenko ar 5,5 punktiem, bet 3.-4. vietu dalīja Vladimirs Žukovs un Vitālijs Podāns ar 5 punktiem.

Sacensību noslēgumā vienāds

punktu skaits (13) bija Vladimiram Oleksenko un Jānim Rudzātam. Pateicoties labākam koeficientam, par uzvarētāju kļuva V.Oleksenko.

Pārējie rezultāti: 3. V.Žukovs (10,5), 4. J.Elksnis (8,5), 5. V.Podāns (7), 6. V.Skvorcovs (6), 7. J.Antoņevičs (5,5), 8. J.Auzāns (5), 9. E.Kovalovs (3).

L.Filipovs (Līvāni)

Modē — nozīmīšu kolekcionešana

Francijā parādījās jauna mode: nozīmīšu kolekcionešana. Pagājušajā gadā valstī ievada vairāk nekā 240 miljonus nozīmīšu. Šo mazo suvenīru kolekcionāru pirmajā kongresā Jerādās 15 tūkstoši cilvēku. Par «nozīmīšu karali» sauc

Franku Linkāru, direktoru vienā no Parīzes centra restorāniem. Viņš katru dienu valkā žaketī ar 1,5 tūkstošiem nozīmīšu ar kopējo svaru 7,5 kilogrami. Daudzi atnāk uz restorānu tikai tāpēc, lai redzētu Linkārā kolekciju.

Pašvaldības uzņēmums «NOVADNIEKS»
izgatavo vizītkartes, ielūgumus, firmu veidlapas.
Uzziņas: Preiļos, Aglonas ielā 1. Tel. 21759.

➔ PĒRK

no iedzīvotājiem varu, bronzu, alvu, alumīniju.
Tālrunis Jēkabpilī 63949.

Pārdod
graudus. Tālrunis 24262.

➔ PĒRK

un PĀRDOD krāsainos metālus, cūkgaļu, dīzeļdegvielu, benzīnu. Ir transports. Tel. 43393;

➔ PĒRK

cisternu ūdens pārvadāšanai, riteņi var būt bojāti. Tel. 34414.

Maina
2 istabu dzīvokli Aizkrauklē pret 1,5 istabas dzīvokli Preiļos. Tāl. 22639.

Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm, Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.
Izsakām dziļu līdzjūtību Andrejam Sopulim sakarā ar TĒVA nāvi.
Līvānu pilsētas valde

PAJU SABIEDRĪBAS «DRUVA-I» VALDE

*pienem
pieteikumus*

jaunlopu un jaunzirgu privatizācijai par pajām līdz šī gada 15. janvārim.

Palīka nepateikti vārdi, Ko gribēji sacīt, Slāvoit pie likteņa durvīm, Kas negaidot atdarījās un sauca aiziet.
Skumju brīdī esam kopā ar Jāzēpu Pauriņu, TĒVU smiltājā izvadot.
Preiļu kultūras nama un muzeja kolektīvs

NOVADNIEKS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta.
REDAKCIJAS ADRESE: LV-5301, Preiļos, Aglonas ielā 1. ☎ 22059, 22305, 21759, 22154, 21996, 21985.
PAŠŪTĪJUMA INDEKSS 68169.

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Novadnieks»
REDAKTORS PĒTERIS PIŽELIS

Reģistrācijas apliecība № 1018.
Iespiesis Daugavpils tipogrāfijā Daugavpilī, Valikas ielā 1. Ofsetiespiedums. 1 iespiedloksne.
Metiens 5347 eksemplāri. Pas. № 15

«Iemācīja onkuli sveicināt»

Stāvēdams koridora galā, četrgadīgais Andriņš ar lielu interesi vēroja, kā gāzes saimniecības vīrs nesa uz pleca gāzes balonu virtuvē. Andriņš laipni pateica vīram: «Labdien!», bet atbildi nesapēma.

Nomānījās balonu, gāzes vīrs devās prom. Andriņš stāvēja tai pašā vietā un vēlreiz teica: «Labdien!». Vi-

rietis beidzot bija spiests atbildēt. Kad durvis aizvērās, Andriņš lepnī paziņoja vecmāmiņai:

— Redzi, es iemācīju onkuli sveicināt!

— Malacis! — atbildēja vecmāmiņa. — Varbūt nākošreiz viņš pats atcerēsies pasveicināt iemākot dzīvoklī.

L.Zīle